

#ENADSTAD

Ett handlings-
program mot
segregationen i
Göteborg

Vänsterpartiet Göteborg
2012

Inledning

Göteborg är en av Europas mest segregerade städer. Segregationen kommer till uttryck i form av boendesegregation och stora skillnader i inkomst, utbildningsnivå och hälsa mellan invånarna i olika stadsdelar.

En resa mellan Saltholmen och Komettorget med 11:ans spårvagnslinje – genom Långedrag's villaområden, landshövdingehusen i Majorna och Gamlestaden och miljonprogrammen i Kortedala och Bergsjön – visar på enorma skillnader i medresenärernas klassbakgrund och i förekomsten av samhällsservice i de olika stadsdelarna.

Både samhället och individen är förlorare när fattigdom, inkomstskillnader och otrygghet blir en del av vardagen. Klassklyftorna i Göteborg och i Sverige beror inte på att några få är driftigare än andra eller att vissa inte vill studera, arbeta och göra rätt för sig. Orsakerna till segregationen är politiska och beror på ett samhällssystem som sätter marknadens behov före människans.

Vi accepterar inte ett samhälle där klassklyftor förhindrar människor från att förverkliga sina drömmar.

Segregationen i Göteborg är inte ett nytt problem men den nuvarande situationen är ohållbar. Tidigare satsningar har visat sig vara ineffektiva eftersom ambitionen inte har varit att på allvar gå till botten med de ekonomiska skillnaderna mellan olika samhällsgrupper.

Den borgerliga regeringens politik, där skattesänkningar genomförts på bekostnad av full sysselsättning och en utbyggd välfärd, har drabbat breda grupper i Göteborg. Arbetslösheten har bitit sig fast och fattigdomen ökar. Det är därför hög tid att på allvar utmana de strukturer och den politik som upprätthåller segregationen i Göteborg.

Vänsterpartiet är ett feministiskt och socialistiskt parti på ekologisk grund. Vi accepterar inte ett samhälle där klassklyftor förhindrar människor från att förverkliga sina drömmar. Därför har vi tagit fram ett handlingsprogram mot segregationen i Göteborg. I vårt handlingsprogram #ENADSTAD presenterar vi några förslag på hur segregationen kan brytas med en politik för rättvisa och jämlikhet.

Distriktsstyrelsen för Vänsterpartiet Göteborg

2012-04-29

Sammanfattning

Vänsterpartiet Göteborg har under hösten 2011 och våren 2012 besökt organisationer, nätverk, fritidsgårdar och skolor för att kartlägga effekterna av segregationen i Göteborg. Vi har varit intresserade av att få reda på hur segregationen i Göteborg yttrar sig i olika stadsdelar. Slutsatser och intryck från dessa möten har legat till grund för de politiska förslag som vi presenterar i detta handlingsprogram.

Vänsterpartiets handlingsprogram mot segregationen, #ENADSTAD, innehåller politiska förslag som berör en rad viktiga områden: bostadspolitiken, invånarnas demokratiska inflytande, tillgången till välfärdstjänster som skola, vård och omsorg samt kvinnors villkor och sammansättningen av kommunanställda utifrån befolkningssammansättningen.

Våra förslag i kampen mot segregationen

- Makten över grannskapet – stärk boendeinflytandet
- Makten över vardagen – medborgarinflytande på riktigt
- Välfärd för alla – sänkta kommunala avgifter
- Jämställdhet på riktigt – stärk kvinnors organisering
- Öka representationen – personalen ska avspegla befolkningen
- Ta från de rika och ge till de unga – satsa på Göteborgs ungdomar

Vänsterpartiets handlingsprogram mot segregationen innehåller politiska förslag som berör många viktiga områden.

Segregationen i Göteborg drabbar människor med olika bakgrund och förutsättningar. Samtidigt delar många Göteborgare gemensamma erfarenheter av segregationen. Fattigdom, bostadsbrist, känslan att inte tas på allvar samt ett ökat avstånd till samhällsinstitutioner och välfärdstjänster delas av många invånare i Göteborg.

Kampen mot segregationen kräver följaktligen mer av generella lösningar och mindre av särlösningar riktade mot enskilda grupper. Från borgerligt håll höjs ofta röster för så kallade ekonomiska frizoner. Denna särlagstiftning med udden riktad mot människor i socialt utsatta områden vill ge arbetsgivare skatterabatter vid etablering i förorter, på bekostnad av de som anställs. Andra erfarenheter av så kallade integrationsprojekt visar också att särlösningar tenderar att vara begränsade i tid, rum och resurser medan generella lösningar som fångar upp breda samhällsgrupper består och får genomslag.

Metod

Vänsterpartiets handlingsplan mot segregationen, #ENADSTAD, har tagits fram efter samtal med medlemmar i Vänsterpartiet och möten med organisationer, nätverk och enskilda invånare i Göteborg. Syftet har varit att utifrån ett lokalt perspektiv, fånga upp frågeställningar, problembeskrivningar samt lösningar på segregationen.

Under framtagande av handlingsprogrammet #ENADSTAD har vi haft kontakt med nedanstående nätverk, föreningar och individer. Nedanstående parter har inte deltagit i utformandet och slutbearbetningen av rapporten.

- Föräldranätverk i Bergsjöskolan
- Biståndsorganisationen Caritas i Angered
- Hyresgästföreningen i Bergsjön
- Ungdomar på fritidsgården Mixgården i Hammarkullen
- Salvador Allende-föreningen i Hammarkullen
- Seroj Ghazarian, chef för gruppen Jämställdhet och mångfald, Göteborgs Stad
- Nazem Tahvilzadeh, doktor i offentlig förvaltning, Göteborgs universitet
- Vänsterpartiet Göteborgs lokalföreningar i Angered, Backa, Biskopsgården-Torslanda, Centrum, Frölunda, Kortedala-Gamlestaden-Bergsjön, Linné, Lundby, Majorna och Örgryte-Härlanda
- Vänsterpartiet Malmö

Vänsterpartiets handlingsplan mot segregationen

Makten över grannskapet – stärk boendeinflytandet

Alla är beroende av en bostad. Boendet ska vara en social rättighet och inte en vara som köps och säljs för ekonomisk vinning, på en marknad där människor i en socialt utsatt situation utnyttjas. Vänsterpartiet har längre drivit kravet om en rättvis kommunal bostadskö baserad kötid. Vi vill också utveckla de boendeformer som drivs utan vinstsyfte, såsom kommunala hyresbostäder, kooperativa hyreshus och stiftelser. Dyra och billiga bostäder ska blandas i samma bostadsområden och helst i samma kvarter. Bostadsföretag som hyr ut bostäder utan vinstintresse ska betecknas som allmännyttiga, och garantera de boende ett stort inflytande över sin bostad. De boende ska gemensamt kunna utveckla och utforma sitt kvarter eller bostadsområde. Boende i ett allmännyttigt bostadsföretag ska ha inflytande över ekonomiska beslut som fattas i företaget.

Vi vill på sikt ta bort kommunala avgifterna för t.ex. förskolan, kulturskolan och äldreomsorgen.

Makten över vardagen – medborgarinflytande på riktigt

Det pågår en konstant aktivitet i Göteborgs stadsdelar. Människor engagerar sig i föreningar och går samman för att utveckla sina bostadskvarter eller för att förbättra skolan. Många upplever dock att beslutsfattare inte lyssnar. Resultatet är att människor vänder sig bort från samhället. Förtroendet för beslut som påverkar vardagen minskar och idéer och viktiga erfarenheter från bostadsområdet eller skolan tas inte tillvara. Avsaknaden av inflytande skapar en stark misstro mot myndigheters, politiska partiers och andra institutioners faktiska vilja att bekämpa orättvisorna i samhället. Det låga valdeltagandet i socialt utsatta områden är ett tydligt resultat av detta.

Vänsterpartiet vill skapa strukturer för att öka invånarnas verkliga inflytande över besluten som påverkar vardagen i stadsdelen. Det handlar om att involvera föreningar, nätverk och individer som de boende har stort förtroende för i beslutsprocesser. Makten över politiken och vardagen måste finnas hos invånarna i hela Göteborg.

Välfärd för alla - sänkta kommunala avgifter

Kommunala avgifter är alltid orättvisa. Orättvisan ligger i att avgiften är oftast densamma oavsett inkomst. Vi vill öka progressiviteten i de kommunala avgifterna för t.ex. förskolan, kulturskolan och äldreomsorgen så att låginkomsttagare betalar en procentuellt lägre avgift än de med högre inkomster. I synnerhet kvinnor får då tillgång till barn- och äldreomsorg när

kostnaderna sänks. Fler barn från arbetarklassen får möjlighet att gå på kulturskolan. På många områden verkar Vänsterpartiet för att helt avgiftsbefria viktig kommunal service så som kollektivtrafiken. En utbyggd kollektivtrafik som är tillgänglig för alla är ett viktigt bidrag till att motverka stadens segregation.

Exempel

För ensamstående med ett barn och en månadsinkomst på 18 000 kronor innebär en avgiftssänkning från dagens 3 procent till 1 procent en minskning av förskoleavgiften från 540 kronor till 180 kronor varje månad. Ensamhushållet sparar 4320 kronor per år.

För hushåll med två månadsinkomster på totalt 40 000 kronor innebär avgiftssänkning från 3 procent till 2 procent en minskning på avgiften från 1 200 kronor till 800 kronor per månad. Hushållet sparar 4800 kronor per år.

Vänsterpartiet vill instifta ett kommunalt bidrag för kvinnors organisering.

Jämställdhet på riktigt – stärk kvinnors organisering

Kvinnors livsvillkor har drastiskt försämrats under den borgerliga regeringen. Inkomstgapet mellan kvinnor och män har ökat. En större andel av kvinnorna arbetar i lågbetalda sektorer där otrygga, tillfälliga anställningar är vanliga. Kvinnor från arbetarklassen tvingas också ta ett större ansvar för hemarbetet och omvårdnad av anhöriga. Kvinnor behöver fler mötesplatser för att utbyta erfarenheter och stärka varandra.

Vänsterpartiet vill instifta ett kommunalt stödprogram för kvinnors organisering. Stödet ska såväl stötta startandet av nya kvinnoorganisationer som stödja redan befintliga verksamheter. Bidraget ska främst riktas till kvinnor och tjejer i socialt utsatta stadsdelar.

Öka representation – personalen ska avspegla befolkningen

Segregationen och kampen mot segregationen handlar om makt. Därför är det viktigt att se vilka som bestämmer över politiken och vilka som sätter dagordningen för frågor som diskuteras. I Göteborgs Stads finns många tjänstemän och folkvalda som utformar politiska förslag som formar människors vardag. Vilka som är representerade bland beslutsfattare och tjänstemän är viktigt och exkludering av vissa grupper blir direkt ett demokratiskt problem.

Vänsterpartiet vill att sammansättningen bland kommunanställda ska spegla sammansättningen hos invånarna i Göteborg. Det gäller representation baserad på bostadsadress, kön och etnicitet. Det är viktigt att den offentliga servicen håller samma höga kvalitet i hela staden. På samma sätt som goda kunskaper i svenska är en förutsättning för att göra ett bra arbete i välfärdssektorn måste Göteborgs Stad som arbetsgivare bli bättre på att identifiera andra språkkunskaper än svenska som en viktig kompetens.

Ta från de rika och ge till de unga – satsa på Göteborgs ungdomar

Segregationen slår hårt mot Göteborgs ungdomar. Ungdomar är förlorare när skolor drabbas av nedskärningar och fritidsgårdars öppettider alltid hamnar längst ner på politikernas prioriteringslista. Vänsterpartiet vill skapa fler mötesplatser för unga under 20 år. Skolkortet ska utökas till helger och skollov. Fler skolor ska byggas i socialt utsatta områden. Systemet med friskolor ökar segregationen och ska avskaffas.

Vänsterpartiet Göteborg
Andra Långgatan 20, 413 28 Göteborg
031-85 67 60, goteborg@vansterpartiet.se
goteborg.vansterpartiet.se